

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

GRAFİK VE FOTOĞRAF

**YAZI DÜZENLEMELERİ
213GİM036**

Ankara, 2011

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. TİPOGRAFI	3
1.1. Tanımı ve Tarihi Gelişimi	3
1.2. Harf Anatomisi.....	4
1.3. Tipografide Görsel İlişkiler.....	5
1.4. Tipografinin Yazıya Getirdiği Yenilikler.....	7
1.5. Tipografik Karakterlerin Sınıflandırılması	7
1.5.1. Geleneksel Yazılar.....	7
1.5.2. Geçiş Dönemi Yazıları	7
1.5.3. Modern Yazılar.....	8
1.5.4. Kare Serifli Yazılar.....	8
1.5.5. Serifsiz Yazılar	9
1.5.6. Gotik Yazılar	9
1.5.7. El Yazıları.....	10
1.6. Tipografik Karakterlerin Kullanım Kuralları.....	10
1.7. Tipografide Renk	13
1.7.1. Renk Bilgisi	13
1.7.2. Renklerin Psikolojik Etkisi	16
1.8. Tipografik yüzey düzenlemesi	18
1.8.1. Görsel Anlatımda Zıtlık, Ritim ve Denge.....	18
1.8.2. Yüzeyde Düzenleme	24
UYGULAMA FAALİYETİ	34
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	36
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	38
2. KELİME VE FORM İLİŞKİSİ	38
2.1. Nesnenin Yalın Formunu Oluşturma ve Uygun Font Seçimi	38
2.2. Kelimeyi Form İçine Yerleştirmede Dikkat Edilecek Noktalar (Fontlarda Deformasyon)	43
UYGULAMA FAALİYETİ	46
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	48
MODÜL DEĞERLENDİRME	49
CEVAP ANAHTARLARI.....	50
KAYNAKÇA.....	51

AÇIKLAMALAR

MODÜLÜN KODU	213GIM036
ALAN	Grafik ve Fotoğraf
DAL/MESLEK	Grafik
MODÜLÜN ADI	Yazı Düzenlemeleri
MODÜLÜN TANIMI	Yazı karakterlerinden faydalanılarak iki boyutlu yüzey üzerinde tipografi uygulamalarının ve öğrenim konularının anlatıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖNKOŞUL	Temel Yazı modülünü almış olmak
YETERLİK	Yazı düzenlemeleri oluşturmak.
MODÜLÜN AMACI	Genel amaç Bu modül ile gerekli ortam sağlandığında grafik çalışmaları için harf anatomisi ve espas kurallarına uygun tipografik düzenlemeler yapabileceksiniz.. Amaçlar <ol style="list-style-type: none">1. Tarihsel gelişim süreci içerisinde tipografinin yazıya etkilerini inceleyecek, Harflerden yola çıkarak tipografik yüzey düzenlemesi yapabileceksiniz.2. Seçilen bir nesnenin yalın formu içine nesnenin adını deforme ederek tipografik düzenlemesini yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Grafik atölye ve laboratuvarları, sınıf, işletme, kütüphane, ev, bilgi teknolojileri ortamı vb. Donanım: Resim altlığı, resim kâğıdı, geometriksel formlar, numaralı resim kalemleri, konu ile ilgili görsel yayınlar, guaş ve diğer boyalar, yazı karakterleri kitapları (font katalogları), çizim araçları, letrasetler, harf şablonları.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan her faaliyetten sonra, verilen ölçme araçlarıyla kazandığınız bilgileri ölçerek kendi kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen, modül sonunda size ölçme aracı (test, çoktan seçmeli, doğru yanlış vb.) uygulayarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgileri ölçerek değerlendireceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Yazı, ilk çağlarda mağara duvarlarına yapılan resimler iken zaman içerisinde toplumların ve kişilerin ihtiyaçları doğrultusunda form kazanmış ve iletişim araçları arasında ilk sırada yer almıştır. Her toplum kendi dilleri içerisinde yazı formu seçerek kullanmış ve halen kullanılmaktadır. Tarihsel süreç içerisinde yazı duygu ve düşünceleri ifade ederken gelişen toplumlarda, yazı ticari boyutta da yerini almıştır. Ticaretle uğraşan her toplum ürettiği malları satabilmek için yazının etkisini ön plana çıkarmış ve ticaretteki bu arayış reklamcılığın doğmasına ve gelişmesine etken olmuştur.

Reklamcılıkla gelişen ticaret sektörü ürünlerini tanıtacak ve akılda kalacak yazılar ve şekiller kullanmaya başlamıştır. Kendilerine özgü kullanılan bu yazı karakterleri tipografinin oluşmasında öncülük etmiş ve bugünkü yazı ve resmin yani tipografinin oluşmasına sebep olmuştur.

Geçmişten günümüze kadar yapılan tüm reklam ve sanatsal içerikli çalışmalar incelendiğinde tipografinin ne kadar etkili ve amacına uygun çalışma örnekleri içerdiğini görebiliriz.

Hazırlanan bu modülde tipografinin tanımını, tipografinin yazıya getirdiği yenilikleri, harf anatomisini ve tipografik düzenlemeler ile ilgili konuları ele alacağız. Modül sonunda öğrendiğiniz bilgi ve becerileri sanat ile ilgili tüm alanlarda kullanabilir ve hatasız bir biçimde tipografi tekniğinde uygulayabilirsiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında grafik çalışmaları için harf anatomisi ve espas kurallarına uygun tipografik düzenlemeler yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Bu faaliyet öncesinde yapmanız gereken araştırma şudur:

- Dergi ve gazetelerde uygulanan tipografik çalışmaları inceleyiniz.

1. TİPOGRAFİ

1.1. Tanımı ve Tarihi Gelişimi

Sözcüklerin sayfa üzerindeki dizimi anlamına gelen tipografi, (Yunanca: yazmak) harf, sözcük, satırlarla ve boşluklama için gereksinen diğer öğelerle belirlenmiş bir sayfa üzerinde yazıyı bir forma sokma sanatı ve tekniğidir. Terim Türkçe ye Fransızca dan geçmiştir.

Önceden tasarlanan, kalıba hazırlanarak dökülen ve genel olarak yazılı iletişimin bütün alanlarında kullanılan harf, sayı, sembol, çizgi ve noktalama işaretleri, tipografik karakterler olarak anılırlar.

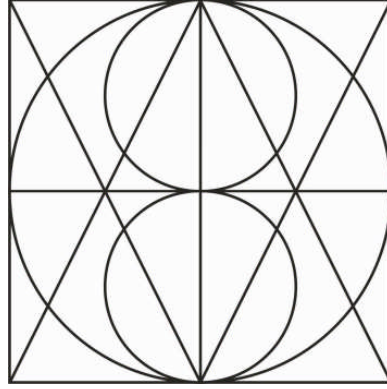
İletişimin temel öğelerinden biri olan yazı, ilkel toplumlarda kullanılan sembol ve işaretlerin zamanla geçirdiği değişimlerden sonra oluşmuş son biçimlerdir. Bu biçimler taşıdıkları güçlü anlamları sayesinde bir duyguyu, bir fikri ve bir yaşamı anlatabilir. Kimi zaman bir sözcük milyonlarca resme, kimi zaman da bir resim milyonlarca sözcüğe karşılık kullanılabilir. Resim izleyene yaşattığı duygu yoğunluğu ile iz bırakırken, yazı, hem taşıdığı anlam, hem de sunuş biçimiyle etkili olmaktadır.

M.S. 1450 Avrupa’da yayılan Rönesans hareketi hümanist bir felsefe anlayışının gelişmesine, klasik edebiyatın yeniden incelenmesine ve laik bir toplum yapısının oluşmasına ortam sağlamıştır. Bu dönemde grafik tasarım ve baskı teknolojisinde çığır açan buluşlardan biri gerçekleştirildi: Mainz’li Johann Gensfleisch zum Gutenberg 1450’de bir kitabın tipografi tekniği ile basılabilmeye olanak sağlayan sistemi buldu. Johannes Gutenberg Gotik yazının bir karakteri olan textura (doku) yazı karakterini kullanarak, 1286 sayfadan ve tahminen 200 tane kopyadan oluşan 42 satırlık İncil’in baskısını gerçekleştirdi (1452-1455).

Tipografik baskı tekniği Almanya’dan sonra İtalya’da gelişme gösterdi.

1.2. Harf Anatomisi

Günümüz tipografik karakterleri, el yazılarıyla başlayan uzun bir evrim sonucunda oluşmuşlardır. Harfin temel unsuru çizgisel vuruş ve darbelerdir. Fırça, kamaş ve keski gibi yazı araçları, harf biçimlerini doğrudan etkilemiştir. Sonraları Eski Yunanlı ve Romalılar, harfleri temel geometrik yapılar üzerinde biçimlendirmeye başlamıştır.

Şekil 1.1: Harf anatomisi

Bütün tipografik karakterler, optik olarak hayali bir yatay çizgi (sadır çizgisi) üzerine dizilir. Küçük harflerin gövde yüksekliklerini belirleyen yatay çizgi ile sadır çizgisi arasındaki uzaklık “x” yüksekliği olarak adlandırılır. Bu, küçük harflerin standart yüksekliğidir ve en net olarak ölçülebildiği harf, küçük “x” harfidir.

Şekil 1.2: Harf anatomisi

Harfleri oluşturan ana hatların alt ve üst bitim yerlerinde bulunan tırnak biçimindeki küçük uzantılar ise “serif” olarak adlandırılır.

a S G H A T

Şekil 1.3: Şerifli-şerifsiz harfler

1.3. Tipografide Görsel İlişkiler

Görsel düzenleme içerisinde tipografinin aldığı rol, bulunduğu konum, ölçüsü, ağırlığı, rengi, sitili ve diğer tasarım elemanlarıyla olan ilişkiyle de bir sanattır.

İyi tipografi bilginin en doğru, en açık ve en mantıklı sunucusudur.

Güzellik ve estetik tipografinin hammaddesi değil, yan üründür. Ana ürün, anlaşılır bir iletişimidir.

Elimizde bulunan yüzlerce farklı harf karakterlerinin uygun seçimi ve bunların kullanımı etkili bir yazılı iletişim yaratmanın ilk basamağıdır. Eğer bunlarla oluşturulacak bir okunup anlaşılmıyorsa, bu ürünün zaman, emek, para ve malzeme kaybında başka bir şey olduğu söylenemez.

En yaygın ve vazgeçilmez grafik iletişim unsurlarından biri olan tipografinin birinci işlevi “okunmak”tır.

Yazı mesajın, en iyi okunabilirliği amacına ulaşmak için seçilmeli ve düzenlenmelidir. Okunabilirlik meydana getirecek basılı iletişimin temeli olmalıdır.

Yazının uygunluğu kullanımı ve düzenlenmesi hem bir bilimdir hem de sanattır.

Bir grafik işlerinde güzel bir tipografik kompozisyon yaratabilmek için sanatçının matbaa yazı karakterlerinin (baskı yazılarının) iyi tanınması, yazı yazma bilgi ve becerisini geliştirmesi ile birlikte, başarılı bir grafikçi olması gerekmektedir.

Ayrıca yazının yanında tipografinin elemanları olan espas, garnitürler, semboller ve geometrik şekiller gibi unsurları da iyi tanımalı ve öğrenmelidir.

Okunabilirliği sağlayan bir tipografik düzen her zaman başarılıdır. Tasarlanması ne kadar mükemmel olursa olsun eğer mesajı iletmiyorsa o tipografik düzenleme başarısız olarak kabul edilir.

Font içindeki harflerin görsel uyumunun sağlanması birtakım optik düzenlemelere bağlıdır.

- Göz bütün yatay değerleri daha kalın, dolayısıyla ağır, bütün dikey değerleri de daha ince, hafif algılamaya eğilimlidir.
- "S" formunu oluşturan iki yarım daire birbirleriyle organik olarak bağlanmazlar. Her iki hareket orta birleşme yerinde durur ve optik bakımdan düzeltilmesi gereken bir kırık oluşturur.
- Piramit konumundaki üçgen sabittir, baş aşağı üçgen formu ise dengesizdir. Fontu oluşturan harflerin ve rakamların alt satır çizgisine oturan bölümleri üst satır çizgisine oturan bölümlerinden matematik-sel olarak geniş yapılmalıdır.
- Bir daire iki doğru arasında tutulmuş ise; yarım dairenin doğrularla birleşme eğilimi doğrular tarafından engellenir. Buradaki birleşme yerlerinde kırıklar oluşur."U" harfi geometrik olarak çizilemez.
- Siyah kare küçültüldükçe yuvarlatılmış bir nokta olarak etki bırakır.
- Matematik olarak aynı büyüklükte çizilen beyaz ve siyah kareden beyaz kare siyah fon üzerinde sınırlarının ötesine taşar, parlar ve beyaz üzerindeki siyah kareden daha büyük algılanır. Parlama olgusu yüzünden koyu bir zemin üzerindeki küçük parlak imajlar yayılma eğilimi gösterir. Okunabilirlik testleri beyaz bir zemin üzerindeki siyah yazının okunabilirlik özelliklerinin fazla olduğunu kanıtlamıştır.
- Yatay ve dikey çizgiler kendi aralarında birer kare oluşturacak şekilde toplandığında yatay çizgiler, karenin optik bakımdan yükselmesine, dikey çizgiler ise karenin genişlemesine neden olur.
- Matematiksel olarak aynı yüksekliğe sahip kare, üçgen ve daire formlarından kare form diğerlerine göre daha büyükmüş gibi algılanır. Daire ve üçgen formuna sahip harfler kare formuna sahip olan harflerden daima matematiksel olarak daha büyük tasarlanmalıdır.
- Geometrik bir şekil ortadan yatay olarak iki eşit parçaya bölündüğü zaman üst yarı alt yarıdan daha büyük algılanır. İki bölümlü harflerin alt ve üst yarılarının görsel olarak dengelenmesi için üst yarıları alt yarılarından daha küçük yapılmalıdır.
- Geometrik daire yüksekliğine göre daha geniş algılanır. Bu optik yanılmadan dolayı, tam bir daireden oluşan "0" harfinin sağ ve sol yanlarından bastırılarak daha organik bir yapıya sahip olması sağlanır.

1.4. Tipografinin Yazıya Getirdiği Yenilikler

En yaygın ve vazgeçilmez grafik iletişim unsurlarından olan tipografinin birincil işlevi okunmaktır. Grafik tasarımcı, tipografi dilini iyi tanımak ve kullanmak durumundadır. Tipografik unsurlarda aktarılacak bilgi, analiz edilip ve önem sırasına sokulmalıdır. Bölümler, alt bölümler mantıklı biçimsel değişimler simge ve renkler anlaşılabilirliğe katkıda bulunur ve okuyucuya zaman kazandırır. Güzellik ve estetik tipografinin ham maddesi değil yan üründür. Ana ürün, anlaşılır bir iletişim olmasıdır.

1.5. Tipografik Karakterlerin Sınıflandırılması

1.5.1. Geleneksel Yazılar

El yazılarının yuvarlak ve organik yapısına sahip olan bu karakterlerin serifleri dirsek biçiminde ve eğimlidir. Yuvarlak biçimlerdeki incelme eksenini diyagonaldir, ince ve kalın hatlar arasında çok az bir kontrast söz konusudur.

Şekil 1.4: Garamond, Caslon, Goudy, Palatino yazı karakterleri

1.5.2. Geçiş Dönemi Yazıları

Bu gruba giren yazıların ince ve kalın hatları arasında geleneksel yazılara göre daha belirgin bir kontrast vardır. Serifler yataya daha yakın bir eğimdedir. Yuvarlak biçimlerdeki incelme eksenini dikeye yakındır. Harfler, Barok döneminin etkisiyle daha genişlemiştir.

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
1234567890!?

Şekil 1.5: Baskerville yazı karakteri

1.5.3. Modern Yazılar

Modern yazılarda ince ve kalın hatlar arasındaki kontrast üst sınırdadır. İnce hatlar, çizgi haline dönüştürülmüştür. Yuvarlak biçimlerdeki incelme eksenini dikey konumdadır. İnce hatlarla aynı kalınlıkta ve yatay bir çizgi görünümündeki serifler, gövdeye dik bir açıyla bağlanır. Harflerin anatomisinde geometrik kurallar ağır basar.

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
1234567890!?

Şekil 1.6: Bodoni yazı karakteri

1.5.4. Kare Serifli Yazılar

Bu gruba giren yazıların ortak özelliği, seriflerinin kare ya da dikdörtgen biçiminde olmasıdır. Serifler, harf gövdesine dik bir açıyla bağlanır. İnce ve kalın hatlar arasındaki kontrast azaltılmıştır. Bazı karakterlerde bütün hatlar aynı et kalınlığındadır.

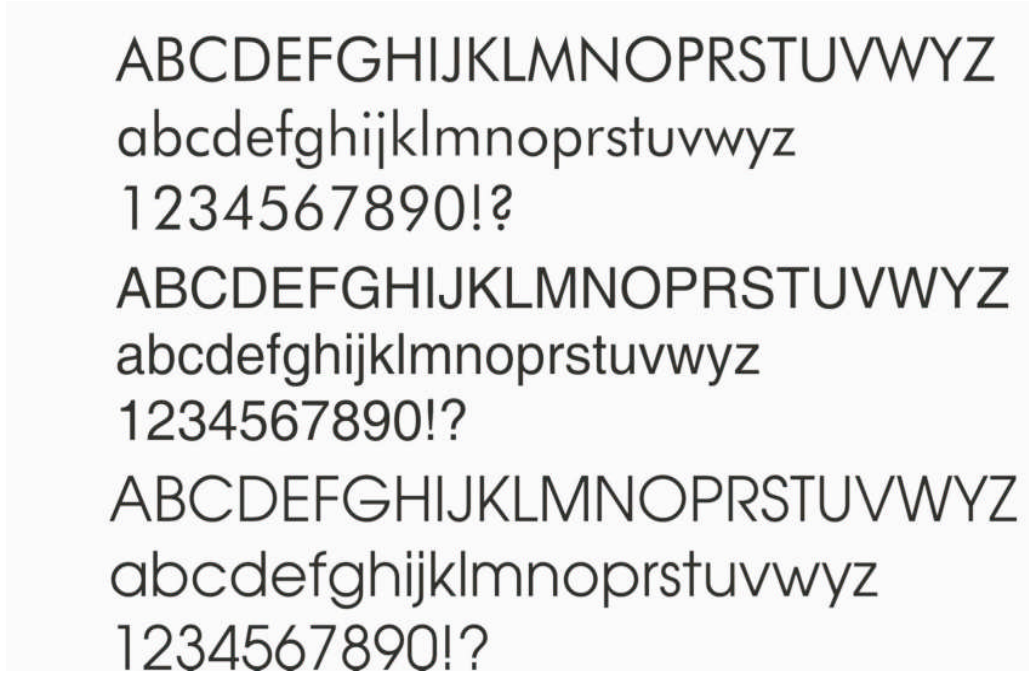
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
1234567890!?

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
1234567890!?

Şekil 1.7: Rockwell ve Playbill yazı karakteri

1.5.5. Serifsiz Yazılar

Serifsiz yazılarda bulun hatlar aynı kalınlıktadır. Yuvarlak hatlardaki incelme eksenini daima dikey konumdadır. Geometrik bir anlayışla tasarlanmışlardır.

Şekil 1.8: Futura, Helvetica, Avant-Garde yazı karakteri

1.5.6. Gotik Yazılar

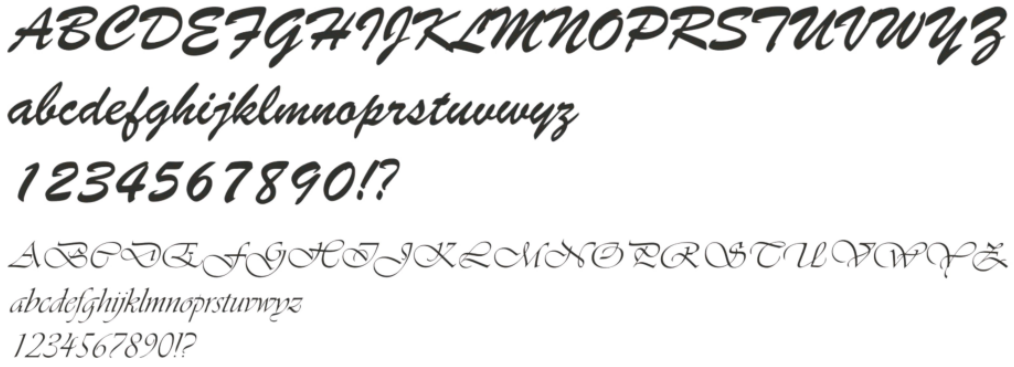
Gotik yazı geleneğinin ilk örneği. 15. yüzyıl Almanya'sında yaygın olarak kullanılan "Tekstür" yazısıdır. Gotik sanatının karakteristik özelliklerini taşıyan bu dar ve uzun yazılarda, yuvarlak unsurlar yok edilmiştir. Anatomisinde kesik uçlu kalemlerin etkisi görülür.

Şekil 1.9: Old English yazı karakteri

1.5.7. El Yazıları

El yazılarındaki serbest ve akıcı biçimsel özellikler temel alınarak tasarlanan bu tür yazıların başlıca örnekleri arasında; Brush Script, Vivaldi, Mistral, Brody, sayılabilir.

Şekil 1.10: Brush Script, Vivaldi yazı karakteri

1.6. Tipografik Karakterlerin Kullanım Kuralları

Sözcükler, yazıldığı harf karakterine göre anlam kazanır, etkili veya etkisiz görünür. Algılamannın kolay ya da zor olması, kavramların somutlaştığı bu harf gruplarının yapısına bağlıdır. Her yazı karakterinin bir kimliği vardır. Bu kimlik mesajın iyi anlaşılmasını sağladığı gibi, yanlış yorumlara da neden olabilir. Narin, kaba, kadınsı, erkeksi, çağdaş, klasik, resmi, gayri resmi, laubali veya oryantal yazı karakterleri vardır. Örneğin Times'ın, İngiliz asaletini, ağırbaşlılığını yansıttığı söylenebilir.

Yazı karakterinin çeşitliliği, gereksinmeye göre olmalıdır;

- Eğer sayfa büyük, metin uzun ve farklı vurgular gerekiyorsa yazıda çeşitliliğin olması, zenginlik ve renklilik getirir.
- Çok fazla yazı karakteri daima risktir. İster gövde metin ister başlık için olsun, tek bir yazı karakterinin (fontun) kullanılması reklamı daha bütün ve göze hoş gelir kılacaktır.
- Her karakter farklı mesajlar ileteneğinden okuyucunun kafasını karıştırabilir.
- Script fontlar, el yazısı görünümüyle samimi ve sempatiktir.
- Fakat büyük harf (majüskül) yazılmış Kaligrafik ve Gothic yazılar zor okunur.

KALİGRAFİK MAJÜSKÜL

kaligrafik minüskül

GOTİCH MAJÜSKÜL

gotich minüskül

Şekil 1.11:Kaligrafik ve Gotik Majiskül-Minüsküll harfler

- Dekoratif yazılar ise, çok süslü yapılarıyla oldukça okunaksızdır.
- Geneva, Helvetika, Arial ve Times gibi ekran fontları daha okunaklıdır.
- Kaligrafik ve Gothic fontların büyük harfleriyle yazılan sözcük zor okunur.

Tasarımlarda farklı font ailelerinden gelen (serifli, serifsiz, vs) ikiden fazla harf karakterinin kullanılması sakıncalıdır. Aksi takdirde, algılamada güçlükler meydana gelebilir.

Aynı harf karakterinin kalın, ince, italik gibi varyasyonlarını kullanarak istenilen çeşitlilik sağlanabilir.

Yazıların puntosu çok büyük olursa her bakışta algılanacak sözcük sayısı azalır.

Çok küçük olursa da harfler seçilemez. 30-35 cm.,lik bir okuma uzaklığı için ortalama yazı boyutu 9-11 puntoya denk gelecek büyüklüktür.

Tırnaksız fontların gövde yazıdan çok başlıkta kullanılması daha iyi sonuç verir. Tırnaksız harf karakterlerinin küçük boyutlarda okunması güçtür

Serifli fontların takibi oldukça kolaydır. Okuyucu, serifli harflere daha alışıktır fakat harf ve sözcük boşlukları düzgün olduğu sürece serifsiz bir yazı, serifli kadar okunaklıdır. Hatta özellikle koyu zeminlerde serifsiz yazının okunurluğu daha da fazladır. Özellikle koyu zeminlerde serifsiz karakterler tercih edilmektedir. Başlık yazısında tırnaksız (serifsiz), metin yazısında tırnaklı (serifli) harf kullanılması uygundur.

Şekil 1.12: Serifli ve serifsiz harflerin zemin üzerindeki görünüşü

Bir yazı karakterinin bold ya da extra bold türü, normal (roman) türüne göre daha az çekici ve daha az güzeldir. Normal kalınlıktaki harfin zarif uçları, bold yapıda törpülenmiş gibi durmaktadır.

Bir sözcük vurgulanmak isteniyorsa karakteri bold yapmak yerine, puntosunu ve rengini değiştirmek tercih edilmelidir.

Normal ya da light karakterler daha zariftir.

Şekil 1.13: Harflerin kalınlıkları

Yazının yapısı, vurguyu belirler.

İtalik fontlar tekdüzedir, gösterişsizdir, değişik yapısıyla anlatımı güçlendirir, daha samimi bir iletişim kurar. Fakat deforme olmaya çok uygundur. Uzun metinlerin italik yazılması, yazıyı zayıf gösterir, harflerin birbirinden ayrılması zordur. Okunurluk sorunu göz önünde tutularak olabildiğince az kullanılmalıdır.

İtalik fontlar tekdüzedir, gösterişsizdir, değişik yapısıyla anlatımı güçlendirir, daha samimi bir iletişim kurar. Fakat deforme olmaya çok uygundur. Uzun metinlerin italik yazılması, yazıyı zayıf gösterir, harflerin birbirinden ayrılması zordur. Okunurluk sorunu göz önünde tutularak olabildiğince az kullanılmalıdır.

Uzun metinlerin bold yazılması ya da tümünün büyük harflerden oluşması da görünüşü sevimsiz kılar. Sözcükler, kaba bir dikdörtgen biçimde gözüktür. Küçük harfler, kuyrukları ve bacaklarıyla büyük harflerden daha ayrımlı yapı gösterir ki, bu da onları daha okunur yapar. Büyük harfler, daha çok yer kapladığından, aynı alanda gözün daha fazla tarama yapmasına neden olur.

Uzun metinlerin bold yazılması ya da tümünün büyük harflerden oluşması da görünüşü sevimsiz kılar. Sözcükler, kaba bir dikdörtgen biçimde gözüktür. Küçük harfler, kuyrukları ve bacaklarıyla büyük harflerden daha ayrımlı yapı gösterir ki, bu da onları daha okunur yapar. Büyük harfler, daha çok yer kapladığından, aynı alanda gözün daha fazla tarama yapmasına neden olur.

1.7. Tipografide Renk

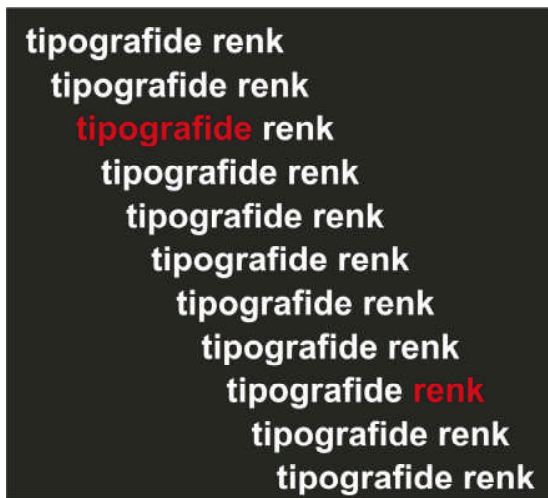
1.7.1. Renk Bilgisi

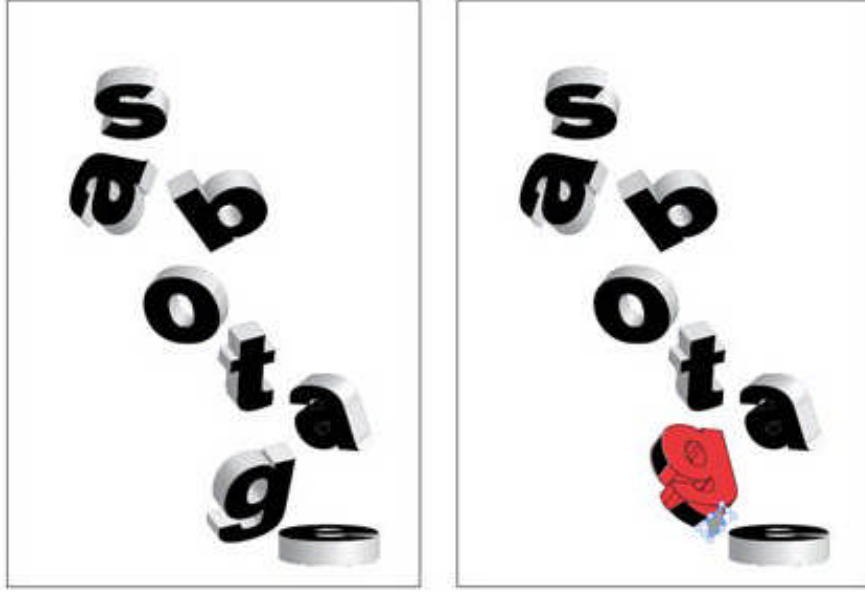
Renk tanımlayıcılığı, ayırt ediciliği, yön göstericiliği ve vurgulayıcılığı ile görsel sayfalarının en önemli öğelerinden biridir. Okuyucuyu etkiler, ilgiyi diri tutar.

Siyah-beyaza göre %40 daha fazla dikkat çeker. Bilgi, renk sayesinde daha etkili sunulabilir. Örneğin başlığı metinden ayırmak, bir mesajı dikkat çekmek, bilgi gruplarını birbirinden ayırmak, akışı sağlamak gibi pek çok işlev renkle yerine getirilebilir.

Boyutta, biçimde, konumda, ağırlık ve renkte resmin mi yoksa yazının mı güçlü olacağı önceden belirlenmelidir. Her şeyde vurguyu aynı yapmak, monoton bir sonuç yaratır.

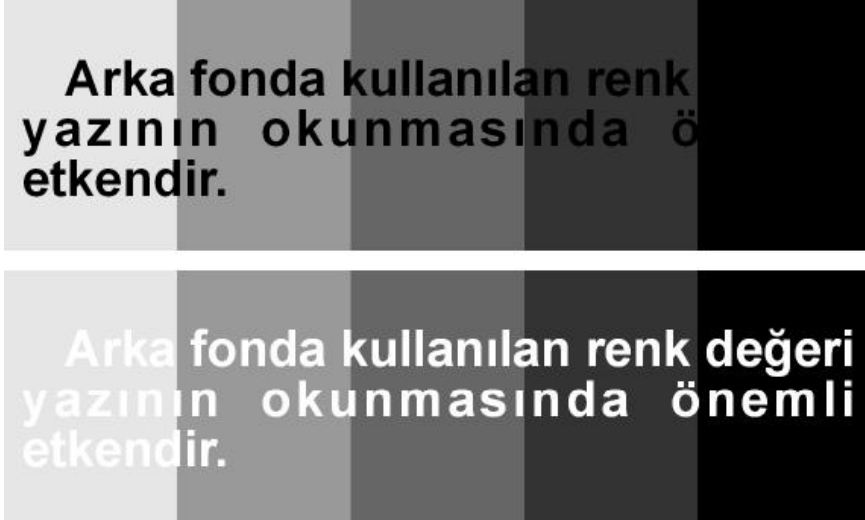
Yazıda renk vurguyu artırır.

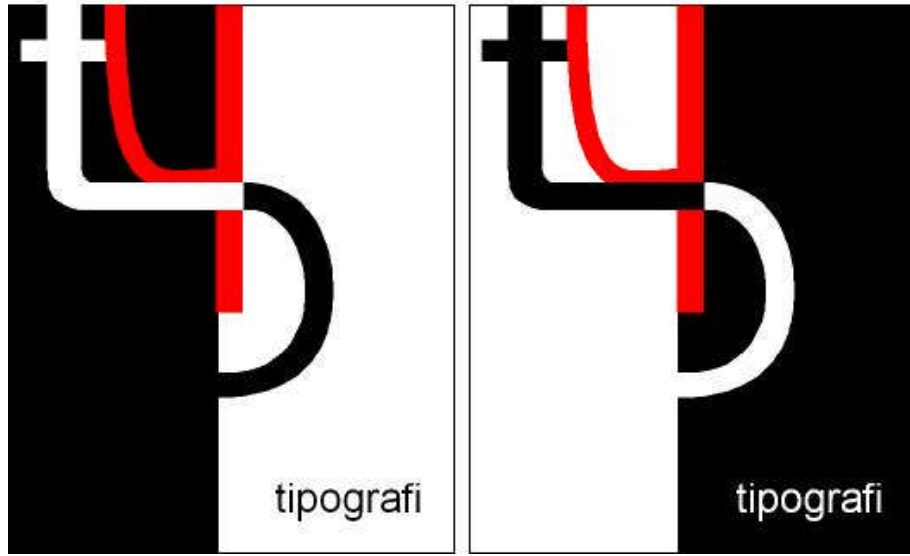

Resim 1.14: Renk vurgusu

Arka fonda kullanılan renk değeri yazının okunmasında önemli etkindir. Koyu zemindeki açık renk yazı, kontrastlık yaratır. Açık renkli zeminler üzerinde koyu renkli yazılar tercih edilmelidir.

Resim 1.15: Arka fonda renk değerinin kullanımı

Resim 1.16: Zemin ve tipografide açık koyu ilişkisi

Daha ışıklı olması nedeniyle koyu zemin üzerindeki yazılar, özellikle de serifsizler daha iyi görünür. Okunurluk açısından harf ve zemin arasında en az %70 ton farkının gerekli olduğu da unutulmalıdır. Zemin 100 değer ise harf 30 değerden fazla olmamalıdır. Tersi için de aynı şey geçerlidir.

Resim 1.17: Tipografide renk

1.7.2. Renklerin Psikolojik Etkisi

- **Kırmızı:** İştah açar. O yüzden dünyadaki gıda firmalarının çoğu logosunda kırmızıyı kullanır. Kırmızı tansiyonu yükseltir, kan akışını hızlandırır.
- **Yeşil:** Güven veren renktir. O yüzden bankaların logolarında hakim renktir. Yatak odası için rahatlatıcıdır. Yeşil yaratıcılığı körükler. Bu yüzden büyük lokanta mutfaklarında yeşil tercih edilir. Hastanelerde de yeşil rahatlatıcı özelliği nedeniyle kullanılır.
- **Siyah:** Gücü ve tutkuyu temsil eder. Bizde ve Batıda siyah matemi temsil eder, oysa Japonya'da siyah mutluluktur. Siyah fonda kullanılırsa karamsarlığı çağrıştırır. Einstein konsantre olabilmek için perdeleri siyah, gün ışığı olmayan odaları tercih ederdi.
- **Mavi:** Sakinlik simgesidir. Araplar mavinin kan akışını yavaşlattığına inanır, nazar boncuğu o yüzden mavidir. Batıda intiharları azaltmak için köprü ayaklarını maviye boyarlar. Duvarları mavi olan okullarda çocukların daha az yaramazlık yaptığı saptanmıştır.
- **Lacivert:** Kozmik renk olarak kabul edilir. Sonsuzluğu, otoriteyi, verimliliği simgeler. O yüzden dünyadaki firmaların yarısından fazlası logolarında lacivert kullanır.
- **Mor:** Nevrotik duyguları açığa çıkardığından, insanları bilinçaltının korkuttuğu saptanmıştır.
- **Pembe:** Rahat hissettiren renktir. Bu yüzden bazı büyük mağazalar müşteriler kendilerini rahat hissetsin diye tezgahlarına pembe üniforma giydirir. Pembe aynı zamanda çocuk rengidir.
- **Sarı:** Geçiciliğin ve dikkat çekiciliğin sembolüdür. O yüzden dünyada taksiler sarıdır, geçici olduğu bilinsin ve dikkat çeksin diye. Araba kiralama şirketleri de sarıyı kullanır, çünkü müşterilerine aldığınız şey geçicidir, lütfen geri getirin demek isterler. Sarı rengi bu özelliğinden dolayı bankalar kullanmak istemez, çünkü paranın geçici, değil kalıcı olmasını isterler.
- **Beyaz:** İstikrarı, devamlılığı, temizliği simgeler. Politikacılar temiz, dürüst izlenimi vermek istediklerinden dolayı beyazı pek severler.
- **Kahverengi:** İnsanın hareketlerini hızlandırır. Kansas Üniversitesi Sanat Fakültesi'nde bir deney için bilgisayar yardımıyla duvarların rengi değiştirilebilir hale getirilmiş. Fonda beyaz kullanıldığında insanlar sergide yavaş hareket etmiş. Fon kahverengiye döndüğünde ise insanlar daha hızlı hareket etmişler. Müzede daha çok yeri daha az zamanda gezmişler. Kahverengi insanı hızlandırıyor, bu yüzden fast food restoranları mekanlarında kahverengi kullanıyor. Kahverengi toprak rengi, bu yüzden kıyafetlerde pek tercih edilmez, çünkü kahverengi giyen insanlar kalabalıkta dikkat çekmez.

sıcak

soğuk

sıcak soğuk

Winter

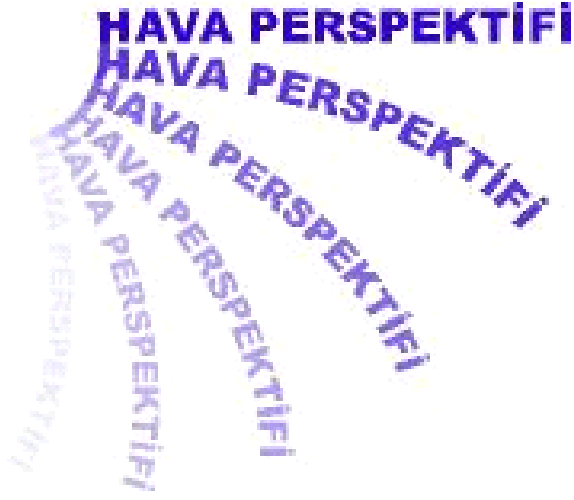
Spring

Summer

Autumn

Resim 1.18: Tipografide renk

Varlıklar gözden uzaklaştıkça renkleri soluyormuş gibi görünür. Bir cisim, bizden uzaklaştıkça cisimle gözümüz arasındaki hava tabakaları çoğalır. Bu tabakalar çoğaldıkça cisimler gerçek renklerini kaybeder. Bu yüzden aynı şiddetteki renklerin bize yakın olanı daha parlak, uzak olanı ise daha soluk gözüktür.

Resim 1.19: Tipografide renk

1.8. Tipografik yüzey düzenlemesi

1.8.1. Görsel Anlatımda Zıtlık, Ritim ve Denge

1.8.1.1. Zıtlık

Sözcük anlamıyla zıtlık; karşıtlık, karşıt olma, çelişki olarak ele alınmaktadır.

Kontrast (karşıtlık) kavramını geniş kapsamları ile ele aldığımızda ise evrende her şeyin karşıtlıklar dengesi içinde oluştuğunu görürüz. Bir şeyin değerlendirilmesinde karşıtlıklar daima ön plandadır.

Ölçü zıtlığı, aralık zıtlığı, renk zıtlığı, doku zıtlığı, biçim, üslup zıtlıkları ilgi topladığı ve canlılık yarattığı için önemlidir. Örnekleri çoğaltmak mümkündür. Uzun, - kısa, kalın - ince, dar - geniş, yuvarlak - köşeli, sert - yumuşak, mat - parlak, kuru - ıslak, hafif - ağır, siyah - beyaz vs.

Tasarımcı aşağıdaki zıtlıkları bir uyum içerisinde kullanabildiği zaman sonuca ulaşmış demektir.

- Düz - eğik, statik - dinamik, geometrik - organik kontrastı.
- Büyük - küçük, koyu - açık, çizgi - nokta kontrastı.
- Koyu - açık, kalın - ince, yüzey - ince kontrastı.
- Büyük harf - küçük harf, statik - dinamik kontrastı.
- Hareketli - durağan kontrastı.
- Dairesel - düz, yumuşak - katı, sınırlı - sınırsız kontrastı.
- Dar - geniş kontrastı.

Zıtlık konusundaki uygulamalarda yazı, resim ve fotoğraflardan yararlanılarak anlam bağlamında zıtlık yaratacak bir yapıt üretilebilir.

Anlam yanında biçimsel bağlamda zıtlık kavramından yararlanılarak çalışma yapılabilir. Zıt malzemeler birlikte kullanılarak çalışılabilir.

GENİŞ DAR **UZUN** kısa

Resim 1.20: Tipografide zıtlık

1.8.1.2. Ritm

Sanatta, plastik elemanların değişen uyumlu tekrarıdır. Ritmin yapıtlarda dayandığı temel harektir. Yapıtlarda ışık, gölge, yarı gölge değişimleri hareketi oluştururlar. Çizgi ve yüzeylerde yapılan yön değişikliği tasarıma hareket kazandırır. Genel olarak yatay ve dik çizgiler durgunluk, eğik ve kavisli çizgilerde hareket yaratır.

Resim 1.21: Tipografide ritm

Kompozisyonu oluşturan diğer araçlara gelince; bir biçim kendi içinde parçalandığı gibi değişik biçimde de parçalanabilir. Ne kadar çok parça varsa her parça diğerini yardıma çağırır.

Resim 1.22: Tipografide ritm

Parçalamak demek bir biçimde olan ağır görevi yan parçalara ayırmak demektir.

Sıralama ise; ritmik bir şekilde olmalıdır. Aynı biçimler sıralandığı gibi ayrı biçimler de sıralanabilir.

Resim 1.23: Tipografik düzenleme

Toplama da, birbirine benzeyen ya da benzemeyen biçimlerin bir arada toplanması söz konusudur.

Resim 1.24: Tipografik düzenleme

Tabakalaşma; tasarıma derinlik kazandırır. Renkler ve biçimler tabakalaşmayı sağlar. (uzaktaki biçimlerin açık, yakın renklerin koyu olması gibi).

Resim 1.25: Tipografik düzenleme

Titreşim; biçimlerin ve renklerin titreşmesidir.

Serpilme - dağılma; aynı ve ayrı biçimlerin ayrı ya da aynı şekilde dağılışıdır. Dağılış içten dışa olduğu gibi dıştan içe de olabilir.

1.8.1.3. Denge

Denge değişik ölçüler arasında aranmalıdır. Tasarımda dengeyi dikey ve yatay çizgiler kurar. Denge salt çizgilerle değil, açık - koyu zıtlığıyla da verilebilir. Başarılı bir düzenlemede kullanılan öğeler birbirleriyle karşılaştırıldıklarından genelde bir denge hissedilmiştir. Bu denge biçim, yön, ölçü, aralık, doku, renk ile sağlanabilir. Görsel ağırlıkları olan öğelerin eşit dağılımının bir türü olan denge, tasarım ilkelerinden biridir.

Resim 1.26: Tipografik düzenleme

Simetrik denge, bir eksene göre öğelerin aynı durumda tekrar etmesiyle oluşur. Kesin kararlı oturmuş bir kompozisyonu oluşturur. Ancak fazla ilgi uyandırmaz.

Resim 1.27: Tipografik düzenlemede simetri

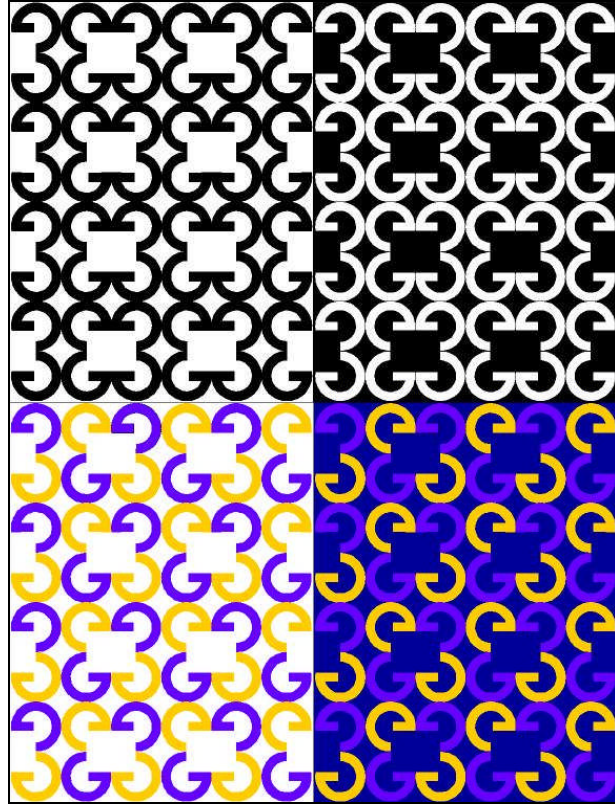
Asimetrik denge, eşit ya da eşit olmayan görsel ağırlıktaki ve çekicilikteki öğelerin düzenlenmesiyle oluşturulur. İlgili çekici olması yönünden kompozisyon daha başarılı olur. Anlatımı oluşturan elemanların, benzerlik, zıtlık, üslup, uygunluk ilişkileriyle renk, biçim, hareket, açık-koyu ile oluşan denge, asimetrik dengeyi oluşturur.

Resim 1.28: Tipografik düzenlemede asimetrik düzenleme

1.8.2. Yüzeyde Düzenleme

- Tipografinin elemanlarından sadece birisi olan harflerin her birinin kendisini diğerlerinden tamamen ayıran basit karakteristik özellikleri vardır.
- Harflerden veya kelimelerden yola çıkılarak yapılan çalışmalarda harflerin biçimleri göz önünde bulundurulmalıdır.
- Harflerden elde edilen birimler kompozisyon ilkeleri dikkate alınarak farklı sistemlerde yan yana getirilerek kompozisyonlar oluşturulabilir. Kompozisyonlarda harflerin yüzeyde oluşturacağı etkiye dikkat edilmelidir.
- Çalışmalara öncelikle yalnızca bir harften yola çıkarak başlanmasında fayda vardır.

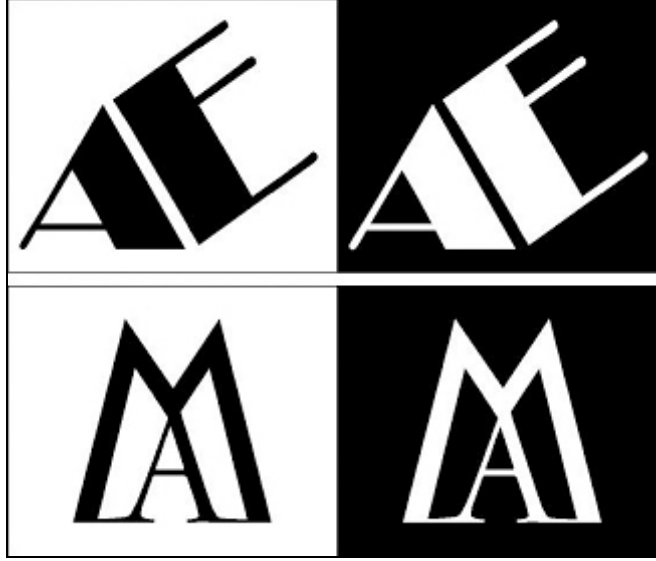

Resim 1. 29: Tipografik düzenleme

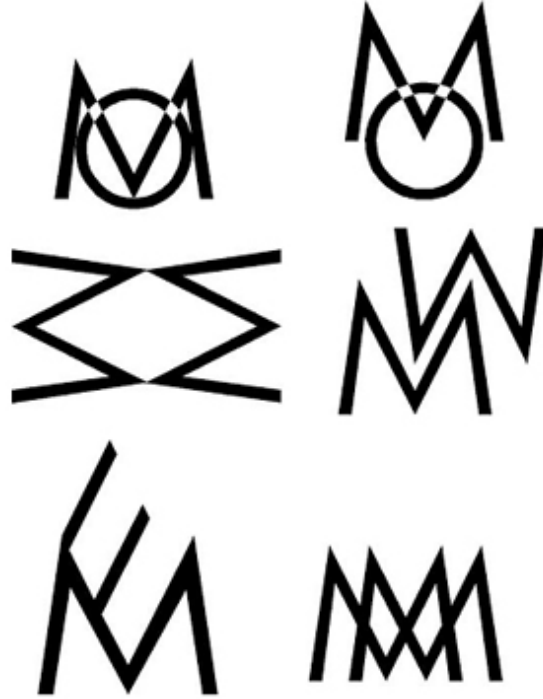

Resim 1.30: Tipografik düzenleme

Alfabeyi oluşturan harflerin birbirleri içindeki görsel uyumunu iyi değerlendirip yorumlamak önemlidir. Çalışmalara farklı harflerin yayana birlikteliği araştırılmaları ile devam edilmelidir.

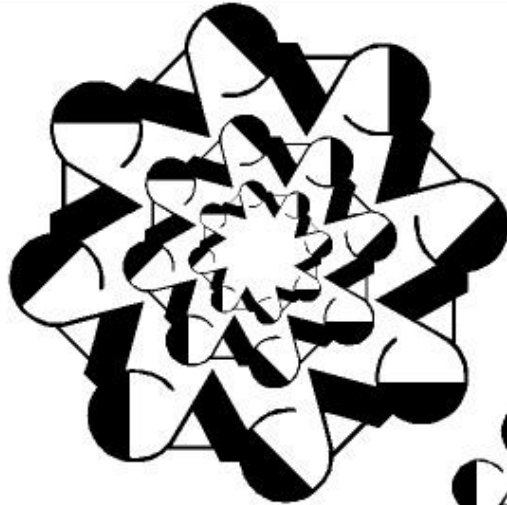
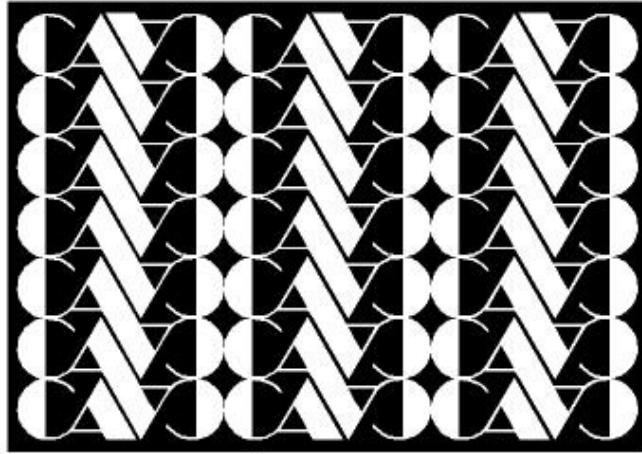

Resim 1.31: Tipografik düzenleme

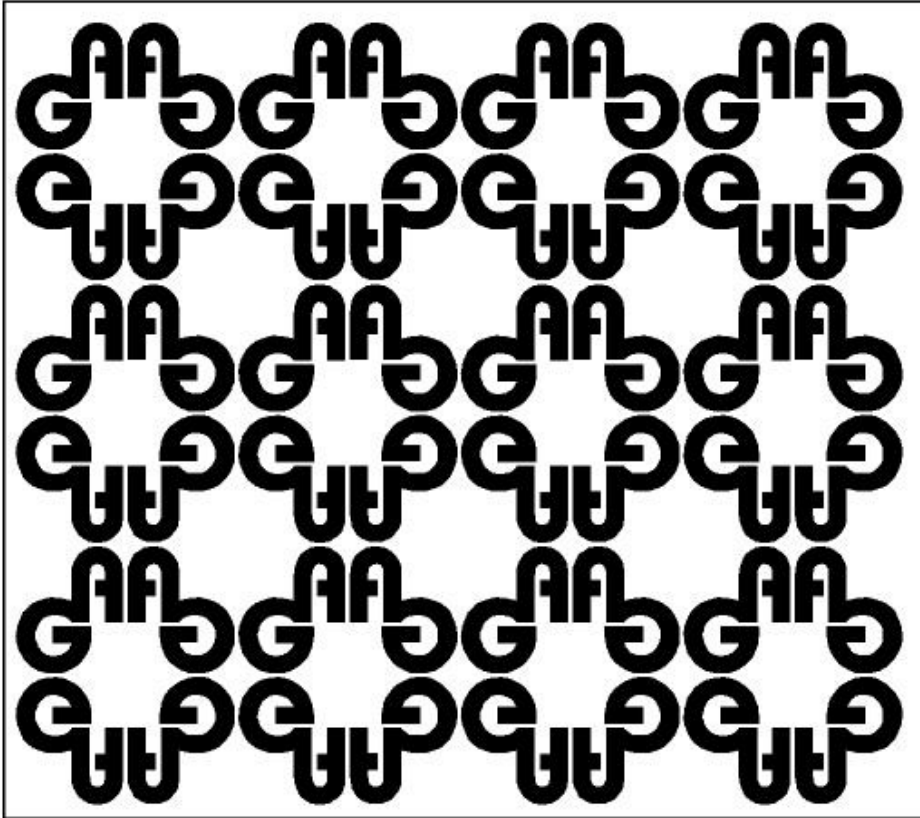
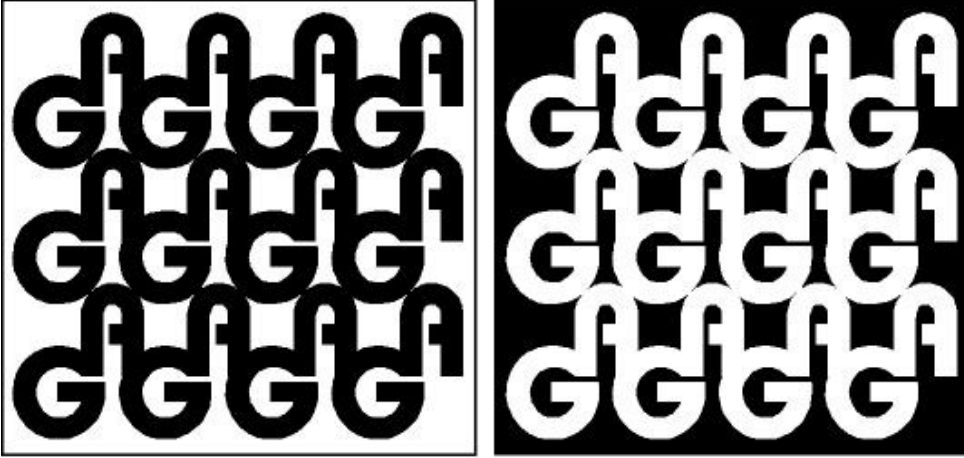

Resim 1.32: Tipografik düzenleme

A C → CA

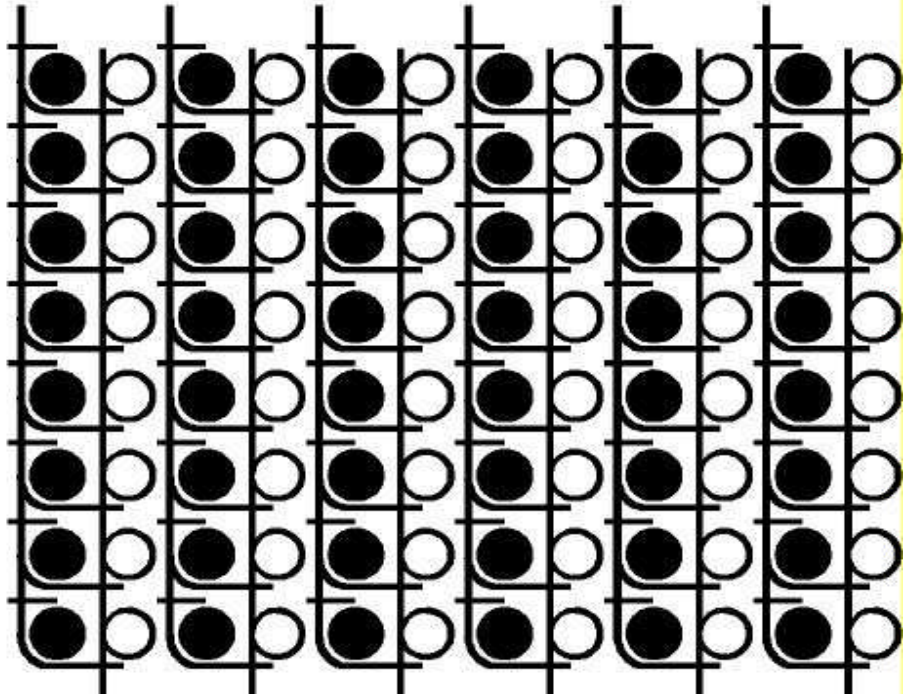
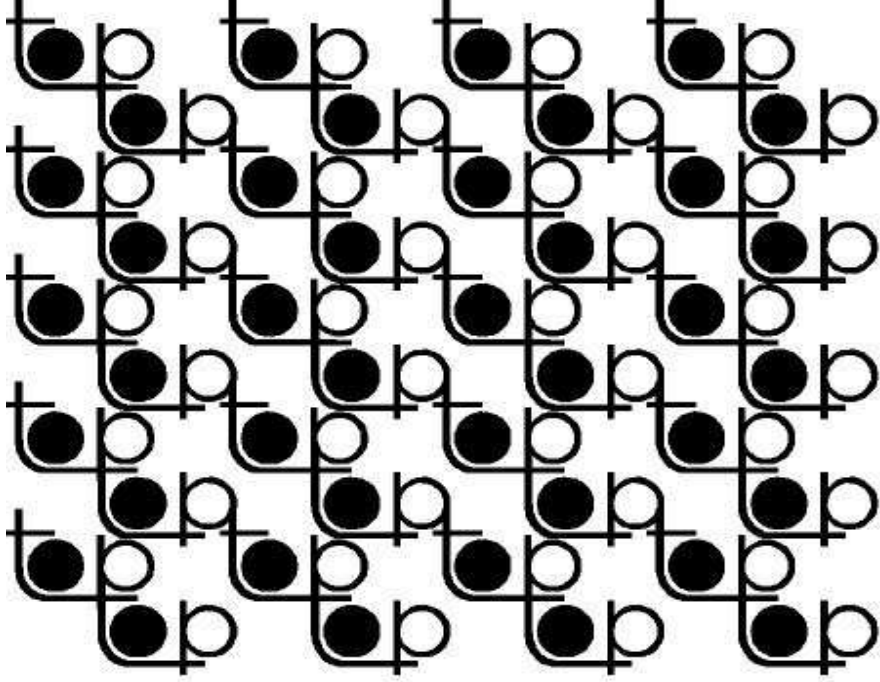

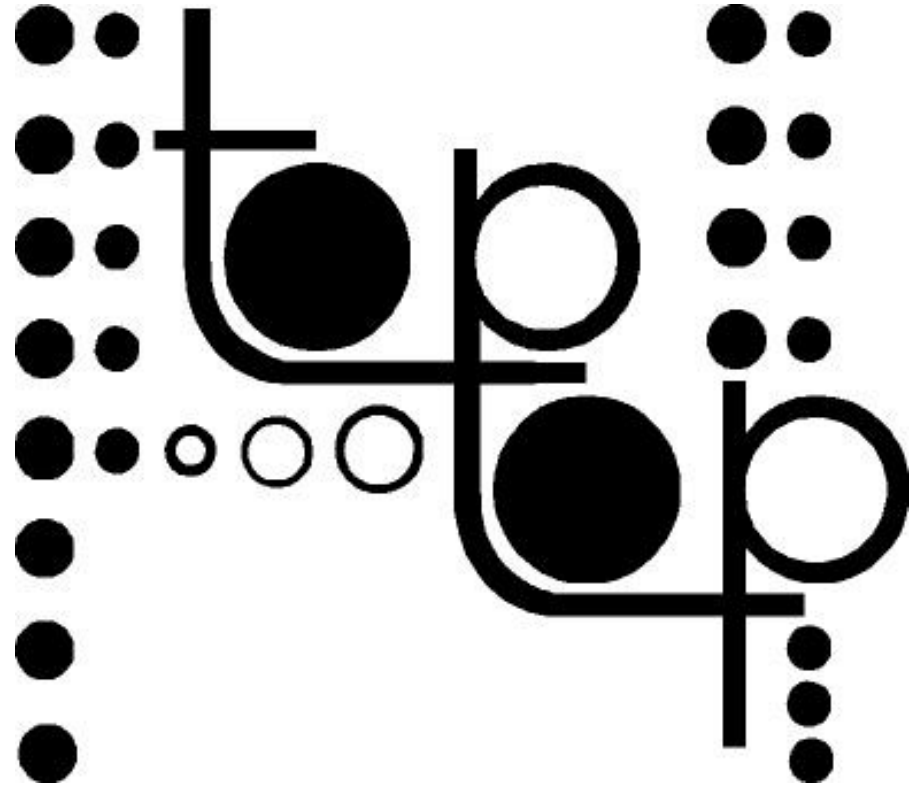
AG → G

Resim 1.33: Tipografik düzenleme

Çalışmaya kelimelerle devam edilmesi uygun olacaktır.

GÜZEL SANATLAR GÜZEL SA
ÜZEL SANATLAR GÜZEL SAN
ZEL SANATLAR GÜZEL SANA
EL SANATLAR GÜZEL SANAT
L SANATLAR GÜZEL SANATL
SANATLAR GÜZEL SANATLA
ANATLAR GÜZEL SANATLAR
NATLAR GÜZEL SANATLAR
GÜZEL SANATLAR GÜZEL SA
ÜZEL SANATLAR GÜZEL SAN
ZEL SANATLAR GÜZEL SANA
EL SANATLAR GÜZEL SANAT
L SANATLAR GÜZEL SANATL
SANATLAR GÜZEL SANATLA
ANATLAR GÜZEL SANATLAR
NATLAR GÜZEL SANATLAR
GÜZEL SANATLAR GÜZEL SA

Resim 1.34: Tipografik düzenleme örnekleri

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlemleri tamamladığınızda yazı elemanlarıyla yüzey üzerinde düzenleme yapmış olacaksınız.

Kullanılacak araç ve gereçler:

- Kurşun kalem,
- Cetvel,
- Pergel,
- Silgi,
- Keçeli kalem,
- Marker kalem,
- Bristol,
- Parşömen,
- Yazılı görsel yayınlar,
- Guaj boya,
- Fırça,
- Su kabı,
- Yazı karakterleri kitabı

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Çizim yapmak için kullanılacak araç ve gereçleri temin ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Atölye önlüğünüzü giymeyi unutmayınız.➤ Çalışma yaparken kâğıdın kirlenmemesine dikkat ediniz.
➤ Tek harften yola çıkarak birimler oluşturunuz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Seçtiğiniz harfin kalınlığına dikkat ediniz.➤ Birimleri oluştururken tasarı ilkeleri modülünü tekrar inceleyiniz.➤ Harfleri seçerken yazı karakterleri kitabınıdan faydalanınız.➤ Cetvel ve pergel kullanmaya dikkat ediniz.
➤ Oluşturduğunuz birimleri kompozisyon kurallarına uygun olarak yüzey üzerine düzenlemesini yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kompozisyonlarda harflerin yüzeyde oluşturacağı etkiye dikkat edilmelidir.➤ Kompozisyon ilkelerini hatırlayınız.
➤ Farklı iki harfin yanyana birlikteliğini araştırınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Seçtiğiniz harfin kalınlığına dikkat ediniz.➤ Birimleri oluştururken tasarı ilkeleri modülünü tekrar inceleyiniz.➤ Harfleri seçerken yazı karakterleri

	<p>kitabınıdan faydalanınız.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Cetvel ve pergel kullanmaya dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Oluşturduğunuz birimi kompozisyon kurallarına uygun olarak yüzey üzerine düzenlemesini yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kompozisyonlarda harflerin yüzeyde oluşturacağı etkiye dikkat edilmelidir.➤ Kompozisyon ilkelerini hatırlayınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Yapmış olduğunuz yüzey düzenlemesi çalışmalarından birine karar veriniz ve siyah beyaz dengesini araştırınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Öncelikle kompozisyonun siyah beyaz dengesine başlamadan önce oluşturmuş olduğunuz birim üzerinde denemeler yapınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Çalışmanızı en az üç renk araştırmasını istediğiniz tekniği kullanarak yapınız ve seçtiğiniz bir renkli çalışmayı en az 25x35cm boyutunda çalışınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Renk kontrastlarından faydalanınız.➤ Öncelikle kompozisyonun renklendirmeye başlamadan önce oluşturmuş olduğunuz birim üzerinde denemeler yapınız.➤ Uygulama sırasında sorun ile karşılaşırsanız öğretmeninizden yardım alınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet sonunda kazandıklarınızı aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.

ÖLÇME SORULARI

Aşağıdaki soruları cevaplandırınız.

1. Tipografinin tanımını yapınız?
2. Tipografik karakterler nelerden oluşur?
3. Şerifli harf tanımını yapınız?
4. Geçiş Dönemi Yazılarının özelliklerini yazınız?
5. Arka fon ve yazı arasındaki renk bağlantısını açıklayınız?

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız sorularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız.

UYGULAMALI TEST

Harfleri kullanarak yüzey üzerinde kompozisyon kurallarını dikkate alarak renkli düzenleme yapınız. Çalışmanızı aşağıdaki değerlendirme ölçeğine göre değerlendiriniz.

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri evet ve hayır kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Araç ve gereçleri temin ettiniz mi?		
2. Tek harften yola çıkarak birim oluşturduunuz mu?		
3. Oluşturduğunuz birimi yüzeyde kompozisyon kurallarına uygun düzenlemsini yaptınız mı?		
4. Çalışmanızda yazı karakter kitabından faydalandınız mı?		
5. Çizimlerinizde cetvel ve pergel kullanmaya dikkat ettiniz mi?		
6. İki farklı harfin birlikteliğini çizimle araştırdınız mı?		
7. Oluşturduğunuz birimi yüzeyde kompozisyon kurallarına uygun düzenlemsini yaptınız mı?		
8. Yüzey düzenleme çalışmalarınızın siyah beyaz dengesini araştırdınız mı?		
9. Yüzey düzenleme çalışmalarınızı renklendirdiniz mi?		
10. Temizlik- düzene dikkat ettiniz mi?		
11. Zamanı verimli kullanmaya dikkat ettiniz mi?		
12. Çalışmanızdan memnun kaldınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetinde kazandığınız davranışlarda işaretlediğiniz evetler kazandığınız becerileri ortaya koyuyor. Hayırlarınız için ilgili faaliyetleri tekrarlayınız. Tamamı evet ise diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında, seçilen bir nesnenin yalın formu içine nesnenin adını deforme ederek tipografik düzenlemesini yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde ve görsel kaynaklardan konu ile ilgili görsel araştırmalar yapınız.

2. KELİME VE FORM İLİŞKİSİ

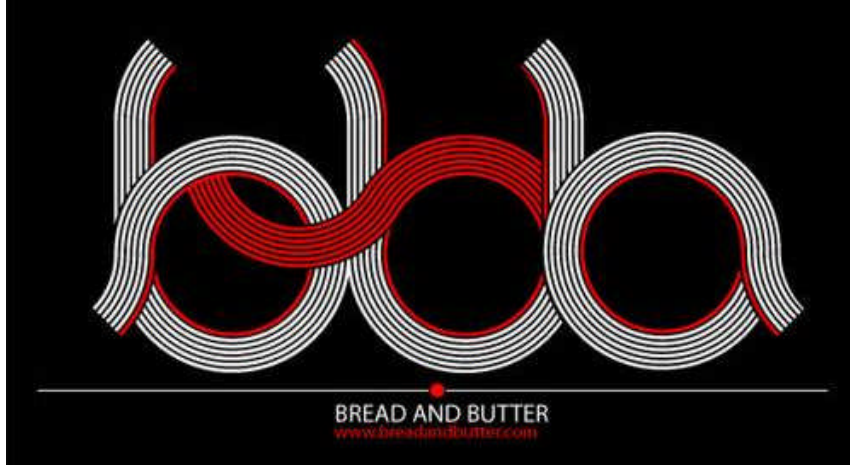
2.1. Nesnenin Yalın Formunu Oluşturma ve Uygun Font Seçimi

Tasarımcı, tipografiyi yalın bir etkiyle ve figürün simgelediği hedef kitleyle bütünleştirmeli, anlamı ve mesajı yalınlaştırarak iletmelidir. Tipografik tasarımda, sadece bir harf, sayı veya sembol ön planda olacaksa, onun alışılmışın dışında bir forma sahip olması gerekir. Kullanılan alfabelerdeki harflerden ayrılması ve akılda kalıcılığı bu özelliğe bağlıdır.

Resim 2.1: Tipografik düzenleme

Birden fazla harften oluşan tasarımlarda ise en önemli özellik, harflerin birbirleriyle strüktür, form ve espas kombinasyonu açısından dengeli kullanımları ve alışılmışın dışında olmalarıdır.

Resim 2.2: Tipografik düzenleme

Resim 2.3: Tipografik düzenleme

Nesneyi yalın bir form içinde oluştururken unutmamız gereken nesnenin anlaşılabilirliğini kaybetmemesidir. Nesnemizi nerede ve ne amaçla seçip kullanacağımız bir plan içinde uygulamaya geçirmeliyiz. Nesne konu bütünlüğünü sağlamalı ve anlatımı güçlendirmelidir. Her şekilde kullanıma uygun halde olmalıdır. Küçültüldüğünde veya büyütüldüğünde farklı bir görüntü oluşturmamalıdır.

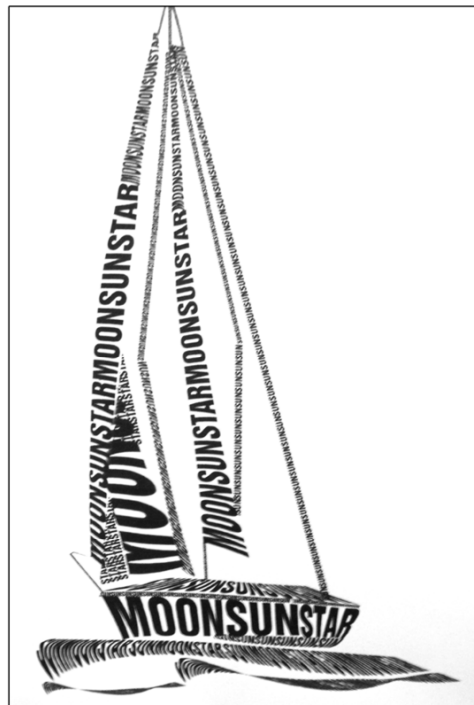
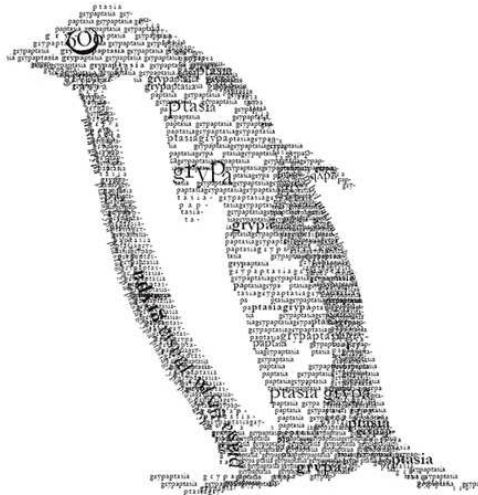
Formu tipografi ile ifade etmede farklı yöntemler kullanılabilir;

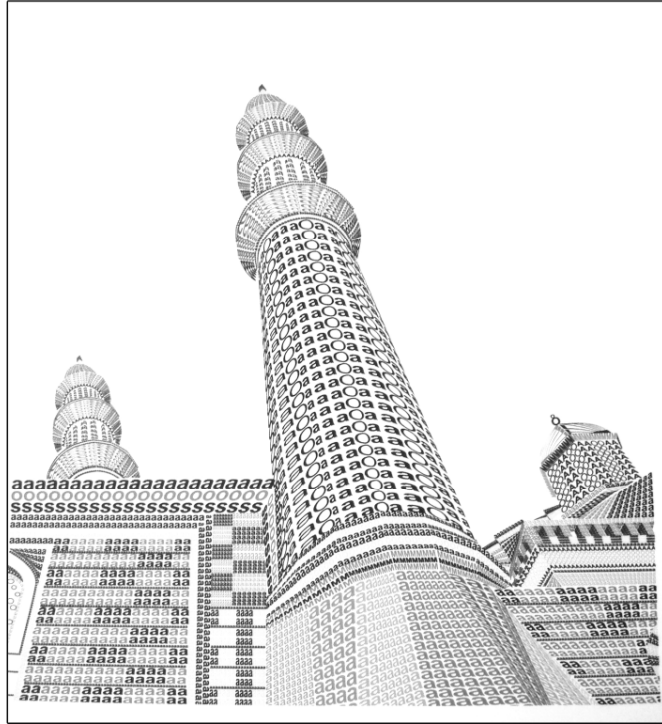
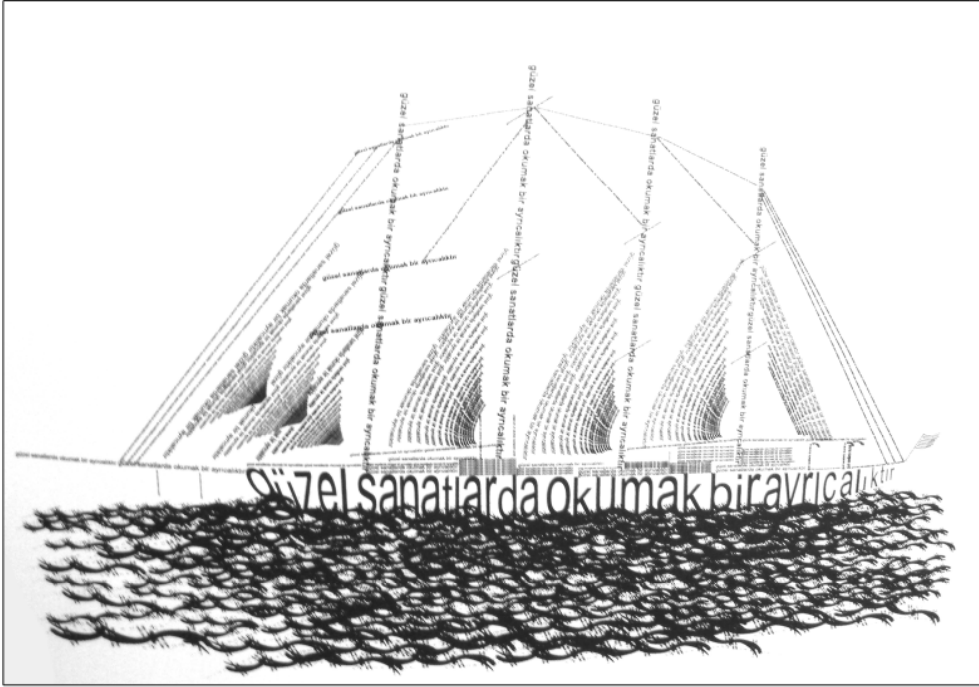
Nesnenin yalın formunu sadece nesnenin ismi ile ifade etmek.

Resim 2.4: Tipografik düzenleme

Bir başka yöntem ise formu nesnenin ismini veya nesne ile ilgili kelimeleri birden fazla kullanarak ve gerektiği yerlerde çizgisel, lekesele değerlerle desteklenerek uygulanabilir.

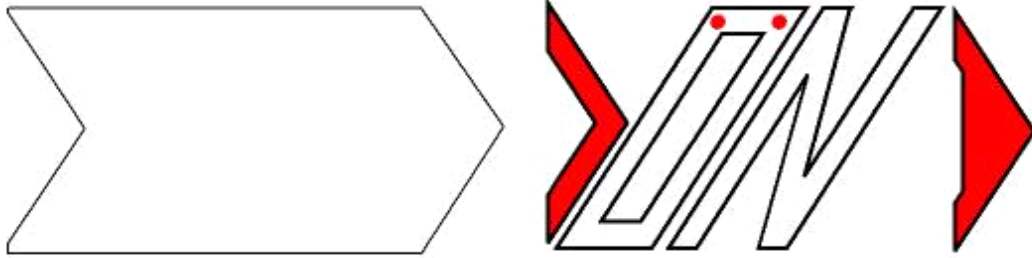

Resim 2.5: Tipografik düzenleme örnekleri

2.2. Kelimeyi Form İçine Yerleştirmede Dikkat Edilecek Noktalar (Fontlarda Deformasyon)

Kelimelerde yapılacak deformasyonları, harfleri birbirine yaklaştırmakla, yapıştırmakla ya da aşırı açmakla, harflerde renk ve biçim farklılıkları yaratmakla, harflerin uzantılarında aşağı yukarı uzatmalarla, sözcükleri bölmekle, onları alt alta veya yan yana farklı renklerde yerleştirmekle yapmak mümkündür.

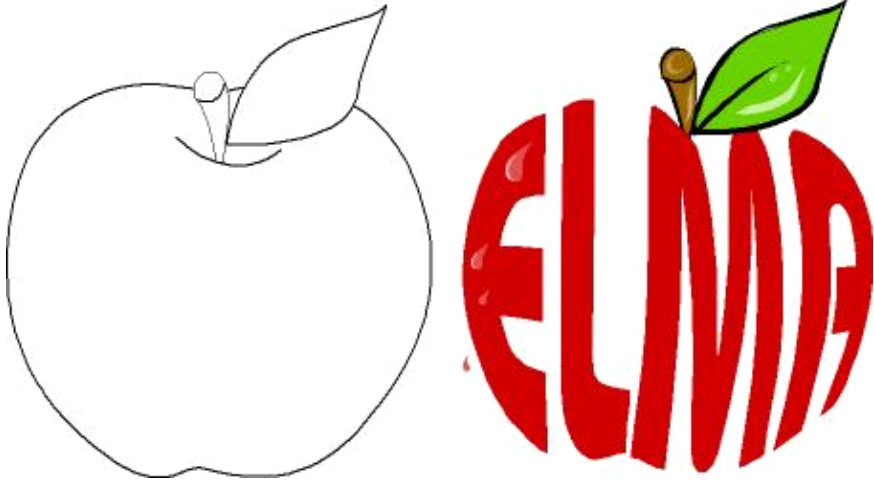
Resim 2.6: Fontlarda deformasyon

- Bilinen bir harf karakterinde çeřitli deđiřiklikler (deformasyonlar) yaparak,

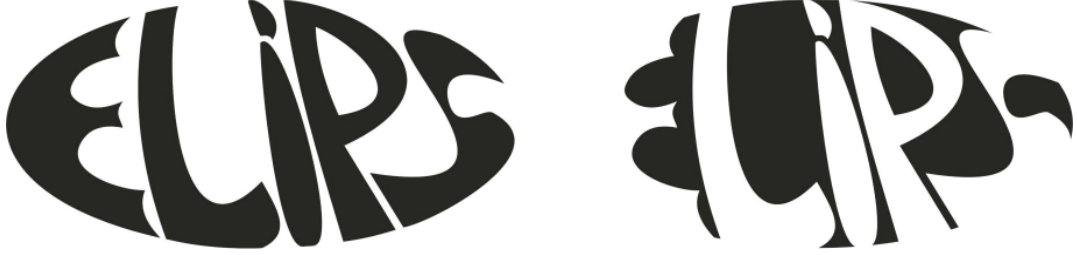
Resim 2.7: Fontlarda deformasyon

- Yazıya, soyut ya da somut unsurlar ekleyerek; öze uygun simgesel öğeler eklenebildiği gibi, yazının bütünlüğünü bozmayan çizgi ve lekelerle de yer verilebilir.

Resim 2.8: Fontlarda deformasyon

- Yeni bir yazı türü yaratarak

Resim 2.9: Fontlarda deformasyon

Her yazı karakterinde harflerin ortak özellikleri vardır. Örneğin, italik olanlar belli açıda sağa yatık yazılır. Bu karakterde bir harf dik yazılsa bütünlük bozulur. Yeni bir yazı türü yaratırken de harfler arası uyuma dikkat etmek gerekir. Ayrıca yazılan sözcük okunabilmelidir. Özgünlük, anlaşılmazlık demek değildir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlemleri tamamladığınızda seçilen bir nesnenin yalın formu içine nesnenin adını deforme ederek tipografik düzenleme çalışmasını siyah-beyaz ve renkli olarak ifade edebileceksiniz.

Kullanılacak araç ve gereçler:

- Kurşun kalem,
- Cetvel,
- Pergel,
- Silgi,
- Keçeli kalem,
- Marker kalem,
- Bristol, parşomen,
- Yazılı görsel yayınlar,
- Guaj boya,
- Fırça,
- Su kabı,
- Yazı karakterleri kitabı

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Araç ve gereçleri temin ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Atölye önlüğünüzü giymeyi unutmayınız.➤ Çalışma yaparken kâğıdın kirlenmemesine dikkat ediniz.➤ Düzenli ve sabırlı çalışınız.
➤ Seçtiğiniz nesnenin yalın formunu kâğıdınıza kurşun kalemle çiziniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Gerektiğinde cetvel ve pergel kullanmaya dikkat ediniz.➤ Çalışma yaparken kâğıdın kirlenmemesine dikkat ediniz.➤ Düzenli ve sabırlı çalışınız.
➤ Nesneyi ifade edecek harf karakterini belirleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Düzenli ve sabırlı çalışınız.
➤ Nesnenin ismini formunun içine seçtiğiniz harf karakteri ile çiziniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Çalışma yaparken kâğıdın kirlenmemesine dikkat ediniz.➤ Düzenli ve sabırlı çalışınız.
➤ Çiziminizde harflerin içini siyah renkte seçtiğiniz bir boyama tekniğine uygun olarak boyayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Çalışma yaparken kâğıdın kirlenmemesine dikkat ediniz.➤ Düzenli ve sabırlı çalışınız.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Boyama işlemini tamamladıktan sonra kurşun kalemle çizdiğiniz nesnenin formunu siliniz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Çalışma yaparken kâğıdın kirlenmemesine dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aynı işlemin bir kopyasını çizerek ilk çalışmada beyaz olan yerleri siyah, siyah yerleri beyaz olarak (negatif) çalışınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Çalışma yaparken kâğıdın kirlenmemesine dikkat ediniz. ➤ Düzenli ve sabırlı çalışınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Çalışmanızı en az üç kez çoğaltarak guaj boya ile renk denemeleri yapınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Renk kontratlarından faydalanınız (açık-koyu, sıcak soğuk tamamlayıcı kontrast, miktar kontrast, vb.). Renk modülünü inceleyiniz. ➤ Çalışma yaparken kâğıdın kirlenmemesine dikkat ediniz. ➤ Düzenli ve sabırlı çalışınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Renk çalışmalarından birine karar veriniz ve bu çalışmayı en az 20x20cm boyutunudan az olmayacak şekilde resim kâğıdına çalışınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Çalışma yaparken kâğıdın kirlenmemesine dikkat ediniz. ➤ Düzenli ve sabırlı çalışınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

UYGULAMALI TEST

Bir nesne seçiniz ve seçtiğiniz nesnenin yalın formu içine nesnenin kendi ismini gerektiği yerlerde deforme ederek çalışınız ve çalışmanızı;

- Negatif-pozitif olarak çalışınız.
- Renk kontrastlarını kullanarak guajboya ile renkli olarak çalışınız.
- Çalışmanızı aşağıdaki değerlendirme ölçeğine göre değerlendiriniz.

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri evet ve hayır kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Araç ve gereçleri temin ettiniz mi?		
2. Nesnenizin yalın formunu kurşun kalemle çizdiniz mi?		
3. Nesnenize uygun yazı karakterini seçtiniz mi?		
4. Nesnenin ismini formun içine çizdiniz mi?		
5. Gerektiğinde deformasyon uyguladınız mı?		
6. Çalışmanızı negatif-pozitif olarak çalıştınız mı?		
7. Çalışmanızın renk deneme çalışmalarını yaptınız mı?		
8. Renk deneme çalışmalarından seçtiğiniz birini temiz olarak çalıştınız mı?		
9. Temizlik- düzene dikkat ettiniz mi?		
10. Zamanı verimli kullanmaya dikkat ettiniz mi?		
11. Çalışmanızdan memnun kaldınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetinde kazandığınız davranışlarda işaretlediğiniz evetler kazandığınız becerileri ortaya koyuyor. Hayırlarınız için ilgili faaliyetleri tekrarlayınız. Tamamı evet ise modül değerlendirme faaliyetine geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Modül sonunda kazandığınız yeterliği aşağıdaki uygulamayı yaparak değerlendiriniz.

Grafik kelimesini harflerde deformasyon uygulayarak yeniden oluşturunuz. Çalışmanızı yüzey üzerinde gerekirse çizgi ve lekeleride kullanarak renkli düzenleme yapınız.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Araç gereçleri temin ettiniz mi?		
2. Kurşun kaleminiz yardımıyla seçtiğiniz yazı karakterine uygun olarak kelimeyi deforme çalışmaları yaptınız mı?		
3. Kullanacağınız yüzey üzerine kompozisyon araştırmaları yaptınız mı?		
4. Seçtiğiniz kompozisyonu renk kontrastlarını dikkate alarak guaj boya ile renk araştırmaları yaptınız mı?		
5. Renk araştırmalarından beğendiğiniz birini temiz olarak çalıştınız mı?		
6. Temizlik- düzene dikkat ettiniz mi?		
7. Zamanı verimli kullanmaya dikkat ettiniz mi?		
8. Çalışmanızdan memnun kaldınız mı?		

DEĞERLENDİRME

“Hayır,, cevaplarınız için ilgili faaliyetleri tekrarlayınız. Cevaplarınızın tamamı ‘EVET’ ise öğretmeninize iletişim kurarak bir sonraki modüle geçebilirsiniz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	Tipografi; harf, sözcük, satırlarla ve boşluklama için gereksinen diğer öğelerle belirlenmiş bir sayfa üzerinde yazıyı bir forma sokma sanatı ve tekniğidir.
2	Harf, sayı, sembol, çizgi ve noktalama işaretleri
3	Harfleri oluşturan ana hatların alt ve üst bitim yerlerinde bulunan tırnak biçimindeki küçük uzantılar ise “serif” olarak adlandırılır.
4	Bu gruba giren yazıların ince ve kalın hatları arasında geleneksel yazılara göre daha belirgin bir kontrast vardır. Serifler yataya daha yakın bir eğimdedir. Yuvarlak biçimlerdeki incelme eksenine dikeye yakındır. Harfler, Barok döneminin etkisiyle daha genişlemiştir.
5	Arka fonda kullanılan renk değeri yazının okunmasında önemli etkindir. Koyu zemindeki açık renk yazı, kontrastlık yaratır. Açık renkli zeminler üzerinde koyu renkli yazılar tercih edilmelidir.

KAYNAKÇA

- BECER Emre, **İletişim ve Grafik Tasarım**, Dost Yayınevi, 2002, Ankara.
- Dumlupınar Üniversitesi, **Öğrenci Çalışmaları**, Kütahya.
- GATES David, Müge ÖNAL, Namık Kemal Sarıkavak, **Latin Abecesinin Evrimi**, Ankara,1988
- UÇAR Tevfik Fikret, **Görsel İletişim ve Grafik Tasarım**, İnkılap yayınları, Ankara.
- <http://picasaweb.google.com>
- <http://untcomdes.blogspot.com/2008/09/monogram-mania.html>
- <http://www.pics24h.com/minimalist-typography-examples/>
- <http://blogdesign-blogs.blogspot.com/2008/10/matt-judge-graphic-design.html>
- www.flickr.com/photos/josefmuller-brockmann